

Med de af virksomheden gennem årene foretagne sikkerhedsforanstaltninger, med gennemførelse af de i Miljøstyrelsens afgørelse af 22. april 1985 påbudte foranstaltninger og med gennemførelse af visse af de af CWL foreslåede yderligere foranstaltninger er det Miljøankenævnets opfattelse, at risikoen for, at der sker klorudslip som følge af tekniske uheld eller fejl, ikke for tiden med rimelighed kan reduceres yderligere.

3. Modeller til beregning af klorspredning og toksicitet

Der er for nævnet forelagt beregninger over klors spredning og evne til at skade den udsatte befolkning. Der foreligger beregninger over klors spredning ved brug af forskellige modeller, ligesom der foreligger beregninger over den af klor betingede dødelighed under forskellige omstændigheder for den befolkning, en klorsky rammer.

Om disse modeller kan for det første siges, at de alle forudsætter, at dødeligheden er logaritmisk normalt fordelt, for det andet, at der er to forskellige opfattelser af klorkoncentrationens virkning på dødeligheden, og for det tredje, at hver enkelt model har sit niveau for dødeligheden.

Der foreligger resultater fra toksikologiske forsøg med dyr, især mus og hunde. Nævnet har mærket sig, at der på grundlag af disse data er blevet udledt resultater med forskellige dødelighedsniveauer. Der foreligger ikke dokumentation for, at man kan overføre dyreforsøgenes resultater til mennesker.

Disse forhold giver sig udslag i, at den anslåede dødelighed for mennesker varierer med en faktor på godt 100 mellem den mest optimistiske og den mest pessimistiske vurdering.

I beboerforeningens anke af 1. juni 1985 (side 11-12) var man opmærksom på de foreliggende modellers begrænsede værdi. Man skriver:

»Risø fremhæver imidlertid, at usikkerheden på bestemmelsen af den anførte funktions numeriske konstanter er ret stor, og det tør siges at være en underdrivelse. Ikke alene er resultaterne for dyreforsøg så forskellige, at statistisk regression i praksis er værdiløs, og ikke alene er kendskabet til forløbet af stedfundne ulykker, især hvad angår dosisforløbet, meget ringe. Fremfor alt er det en

lykkelig kendsgerning, at antallet af dræbte ved klorulykkerne notorisk er uanseligt i forhold til, hvad man med det faktiske kendskab til klors farlighed kunne have frygtet.«

Efter det for nævnet foreliggende er der kun i ét tilfælde (ved udslip af tre tusinde kg klor med et resultat på 0 døde) foretaget en beregning af, hvilke skøn for antallet af døde en række metoder ville have ført til. De beregnede skøn svinger fra 0 til ca. 50 døde.

Det er naturligvis utilfredsstillende, at der ikke i flere tilfælde er foretaget den slags efterberegninger, men så længe det ikke er sket, kan man kun benytte de fremlagte beregninger til forståelse af klorskyers udbredelse og usikkerheden i forbindelse med vurderingen af deres virkninger. Man kan i dag efter nævnets opfattelse ikke med rimelighed bruge disse metoder til vurdering af det absolute antal skader i forbindelse med kloruheld.

Miljøankenævnet har ikke fundet anledning til at foretage en efterregning af omfanget og betydningen af Miljøstyrelsens beregningsfejl, således som beboerforeningen har fremsat ønske om i skrivelse af 24. januar 1987, jf. ovenfor side 20, da Miljøstyrelsens beregninger ikke er benyttet i nævnets afgørelse.

4. Andet vurderingsgrundlag

Nævnet er derfor af den opfattelse, at en afgørelse af, om et anlæg på et givet sted medfører så væsentlig en risiko, at et forbud bør meddeles, tillige må baseres på anden viden og andre vurderinger.

Nævnet har således ment det rimeligt at vurdere risikobilledet i forbindelse med den pågældende virksomhed i lyset af de erfaringer, der er gjort i forbindelse med andre, lignende virksomheder og aktiviteter, der indebærer tilsvarende risici.

A) Erfaringer fra udenlandske klorvirksomheder.

Af det for nævnet foreliggende materiale fremgår det, at erfaringer fra før 1952 - på grund af de teknologiske fremskridt - ikke bør medtages. Man skal dog være opmærksom på, at drejer det sig om at vurdere effekten af en ulykke, er det ligegyldigt, om den skyldes dårlig teknik eller ej. Man må tage alle erfaringer med.